

CONTINGUTS CICLE SUPERIOR

LLENGUA CATALANA I LITERATURA

Parlar i conversar

- Participació activa i col·laborativa en qualsevol situació comunicativa de l'aula i l'escola: gestió, organització, discussió de problemes, explicació de vivències personals, situacions d'ensenyament-aprenentatge, respectant les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Producció de textos orals i audiovisuals de producció pròpia (exposicions, descripcions de situacions o processos, d'emocions), amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Exposició de temes de manera ordenada i comprensible a partir d'un guió, esquema, imatge o bé utilitzant com a suport programaris de presentació.
- Participar activament en els diàlegs o debats, aportant i defensant idees pròpies i defensant o contradient, si cal, les dels altres amb arguments raonats.
- Producció de textos orals i audiovisuals de producció pròpia (descripcions, explicacions, justificacions, presentacions de temes).
- Adequació del llenguatge a la situació comunicativa en converses informals, presentació de treballs o relació amb persones més grans.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i que respectin les diferències de gènere.

Escotar i comprendre

- Identificació i comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos.
- Utilització de les TIC per a la comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual, per obtenir-ne informació i per aprendre.
- Comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual i informàtics. Valoració guiada de la informació que aporten.
- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions o explicacions que ha fet alguna persona o bé que s'han escoltat o s'han mirat a través d'algun mitjà audiovisual.
- Capacitat crítica per comprendre allò que s'ha escoltat i fer-se preguntes.
- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global del text).
- Mostrar una actitud crítica envers el que es llegeix, captació de les idees principals.
- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat. Gust per la lectura com a font de plaer.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca-mediateca de manera que es pugui trobar allò que es busca tan autònomament com sigui possible.
- Recerca d'informació en un llibre o enciclopèdia a partir de consultar els índexs i els glossaris, en cas que n'hi hagi.
- Utilització d'Internet per buscar informació: coneixement dels cercadors més habituals, coneixement de les adreces de més ús, capacitat per captar informació a partir d'enllaços i d'organitzar-la per fer-ne un treball personal.
- Ús d'eines informàtiques de comunicació: correu electrònic i entorns virtuals.
- Interès i curiositat per mirar o llegir llibres, llibres de coneixements, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació d'Internet, entre altres.
- Sentit crític davant produccions audiovisuals: publicitat, informatius, relats de ficció.

Escriure

- Producció de textos escrits o audiovisuals produïts en diferents situacions: narracions, descripcions, explicacions, diàlegs, notícies, receptes, còmics, contes, cartes, poemes, rodolins, diari personal entre d'altres.
- Coneixement i aplicació de l'estructura que determina la tipologia dels textos.
- Organització del text per millorar la coherència i la cohesió amb l'ajuda de pautes i utilitzant els coneixements lèxics i morfosintàctics de l'edat.
- Coneixement del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentació que els permeti escriure en ordinador.
- Utilització del programari per enviar i rebre correus electrònics, per escriure un text, inserir imatges, fer un esquema i publicar a Internet per comunicar-se.
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
- Valoració dels avenços en escriptura i consciència de les mancances.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics apresos. Sentit estètic en la seva presentació formal.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Coneixement de les diferents categories de textos segons la seva funció. Cada àrea té un lèxic específic i una manera d'organitzar els enunciats i l'estructura del text. Pràctica en les diferents tipologies en totes les àrees.

Coneixement i ús de l'ortografia:

- Coneixement i ús de l'ortografia de base i de les regles treballades a cicle inicial i mitjà.
- Coneixement i ús de les lleis ortogràfiques constants (com ga, gue, gui, go, gu) i introducció a les lleis d'excepció (com alternances c/g, t/d a final de mot) i a les excepcions (com fred o cub).
- Coneixement i ús de les regles ortogràfiques de les lletres p/b, t/d, c/g, a final de paraula
- Reconeixement del valor social de l'ortografia per comunicar-nos amb els altres.

• Introducció a la terminologia gramatical:

- Ús de terminologia gramatical: nom, verb(infinitiu, conjugació, verbs regulars i irregulars), oració, masculí, femení, article, singular, plural, passat, present, futur...

• Observació del funcionament de la llengua:

- Observació i ús de diferents connectors per enllaçar oracions (i, però, perquè, sinó encara que, no obstant...).
- Transformacions d'oracions en un text per ajustar el significat a les intencions del que escriu.
- Observació i pràctica amb els signes de puntuació que organitzen el text en paràgrafs (punt i a part), que marquen el final d'oració (punt i seguit, admiració, interrogant, punts suspensius), o que organitzen els elements de la frase (coma, dos punts, cometes, guió, parèntesis).
- Reconeixement en un enunciat del grup nominal i del grup verbal: nom i complements, verb i complements. Deducció del funcionament de la concordança.
- Reconeixement dels trets bàsics que distingeixen un verb com a categoria gramatical: temps i persona, aspectes perfectius i imperfectius.
- Reconeixement de la funció dels determinants del nom: articles i quantitatius, demostratius i possessius.

- Reconeixement dels pronoms i de la funció de cohesió en els enunciats i en els textos.
- Observació i comprensió del funcionament semàntic de la llengua: comparació, derivació, composició, sentit figurat, metàfores, sinònims, polisèmia, família de paraules, entre altres.
- Consulta de diccionaris , en format paper o virtuals.
- Capacitat per revisar els textos d'un mateix o d'altres companys.
- Accentuació gràfica: reconeixement de les síl·labes d'un mot, accent greu i agut, reconeixement i accentuació de les paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Aplicació d'instruments personals per revisar l'ortografia dels textos: regles conegudes, deducció per comparació, associació de paraules, llibretes personals, diccionaris, corrector incorporat en un tractament de textos...Capacitat per reflexionar sobre els errors de cadascú i buscar recursos per corregir-los.

- **Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura:**

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de tot tipus de textos, debats a partir d'un tema o autor; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, i de les activitats literàries que s'organitzen des de l'escola i de l'entorn proper.
- Audició i visionat de productes audiovisuals adequats a l'edat per fomentar i potenciar el gust estètic.
- Lectura guiada per aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Escriure textos de tot tipus: contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies i dramatitzacions senzilles, per tal d'expressar sentiments, emocions, estats d'ànim o records.
- Producció de textos audiovisuals senzills per descriure, narrar i informar, i per expressar emocions i opinions.
- Creació de jocs lingüístics , (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins...)
- Adequació del to, l'entonació i la modulació de la veu en lectures públiques.
- Dramatització de contes, poemes i altres textos literaris adequats a l'edat.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició, fent una fitxa tècnica.

- Reconeixement de les dades bàsiques d'una producció audiovisual, pel·lícula, anunci o notícia.
- Coneixement del funcionament de les biblioteques per saber on es poden trobar llibres per a la seva edat i de temes del seu interès.
- Escriptura de textos narratius i de caràcter poètic (endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats o en idees personals.
- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.
- Coneixement i valoració del text literari com a vehicle de comunicació i d'interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions en petit o en gran grup aportant idees, reflexionant sobre el que diuen els altres, arribant a organitzar les idees sobre el tema del qual es parla i poder-les explicar.
- Producció de textos orals, preparats prèviament de manera ordenada i clara, relacionats amb fets viscuts, de successos de l'entorn escolar i social i dels que els arriben a través dels mitjans de comunicació, valorant i respectant les normes de la interacció oral.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i de respecte envers les diferències.

Escoltar i comprendre

- Comprensió i extracció d'informacions a partir de missatges i exposicions orals que es produeixen a l'aula.
- Comprensió de textos orals de mitjans de comunicació audiovisual (ràdio i televisió, informàtics i Internet), principalment notícies, entrevistes, debats i reportatges, per obtenir informació i per aprendre.
- Reelaboració i explicació resumida d'exposicions fetes per altres persones o que s'han sentit en els mitjans de comunicació.

Llegir i comprendre

- Lectura silenciosa i comprensió guiada de temes treballats a classe.
- Resposta a preguntes que demanin raonament, organització i reelaboració del que s'ha llegit a través d'esquemes i resums fets de forma guiada.
- Comprensió i interpretació d'esquemes, gràfics, mapes conceptuals.
- Comprensió de textos vinculats als mitjans de comunicació i anàlisi guiada del que s'ha llegit, per localitzar informacions rellevants.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora, seguint les que es treballen en català.

Escriure

- Composició de textos que responguin a diferents intencions: narracions, exposicions, descripcions, notícies, instruccions, cartes, resums, entre altres.
- Consolidació de les estratègies d'escriptura adquirides en altres cursos i treballades en català: pensar (intenció, destinatari, contingut, forma), escriure (llegint, rellegint, canviant), revisar si el que hem escrit respon a la idea del que volíem escriure, comprovar si és coherent i tornar a formular el que calgui.
- Expressió d'idees de forma sintètica.
- Ús dels coneixements del programari de tractament de textos i d'edició gràfica i de presentacions.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació i explicació de l'organització dels textos llegits i escrits a l'aula: descripcions, exposicions, instruccions, diàlegs, notícies, narracions, cartes...
- Observació i ús de diferents connectors per precisar el significat dels textos...
- Aplicació dels signes de puntuació apresos a llengua catalana.
- Ús de les formes verbals adequades a cada tipus de text, i reflexió de l'ús: els diferents passats en el text narratiu, d'imperatiu en les instruccions.
- Aplicació dels coneixements gramaticals i textuais apresos a Ll.catalana.

Coneixement i ús de l'ortografia:

- Coneixement i ús de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i cenyint-se a elles en els escrits.
- Paraules amb b, v/ g, j. Paraules amb ch, ñ. Paraules amb pl, tr.
- Paraules amb ll, y, s, z, c. So i escriptura.

- Paraules amb h. “Ahí, hay, ¡ay!”. Paraules amb “hie, hue”. H intercalada.
- Paraules acabades amb s, z, l, n.
- El verb haber. “A ver, haber”
- Paraules amb acabament “ava, ave, avo, iva, ivo”
- Terminació “aba”.
- Interjeccions “oh, ajajá, uf, ¡huy!
- Puntuació gràfica: diftongs, hiat.

Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura

- Lectura autònoma de textos narratius de tradició oral i de literatura infantil. Converses i tertúlies sobre els llibres llegits, i capacitat per recomanar llibres.
- Comprensió, memorització i recitació de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- Lectura de poemes. Analitzar el seu significat, les impressions que causen i el seu llenguatge poètic: metàfores, personificacions, adjectivacions, personalitzacions.
- Creació i escriptura de poemes a partir de models i de situacions creades a classe, per comunicar sentiments i emocions, estats d'ànim.
- Lectura i interpretació i dramatització d'obres teatrals.
- Escriptura de contes, tenir en compte com es crea la situació, el temps, els personatges, la creació del problema i la forma de desenvolupar-lo i solucionar-lo. utilitzar els passos de pensar, organitzar, escriure i revisar.

ANGLÈS

Parlar i conversar

- Interacció oral a l'aula en situacions reals o simulacions amb progressiva autonomia i eficàcia.
- Participació activa en les interaccions orals a l'aula emprant la pronunciació, l'entonació, el ritme i les estructures orals treballades.
- Reproducció i producció de textos orals com cançons, poemes, rimes, narracions, textos breus relacionats amb els continguts curriculars.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions orals.
- Exposició oral individual o en grup de temes treballats i utilitzant tots els suports

visuals i informàtics disponibles.

- Interacció en converses breus ja treballades en situacions de similitud a la realitat.
- Disposició per superar les dificultats que poden sorgir en una interacció tot utilitzant estratègies que facilitin la comunicació.

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'instruccions de treball i d'actuació a l'aula.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social: saludar, acomiadar-se, felicitar, disculpar-se, demanar permís, donar les gràcies.
- Identificació del lèxic i expressions bàsiques d'un tema específic.
- Comprensió global i específica de textos de tipologia i contingut divers i extracció d'informació per a la realització d'una tasca concreta.
- Audició i comprensió de textos orals i audiovisuals (diàlegs, narracions, descripcions, instruccions de jocs, receptes) adequat al nivell i a l'edat.
- Distinció per l'entonació entre una pregunta, una exclamació i una instrucció o una frase.
- Interès i esforç per comprendre les produccions orals a l'aula.

Llegir i comprendre

- Lectura de textos de tipologia diversa, en suport paper i digital, per copsar el sentit general i extreure'n informació per a la realització d'una tasca concreta.
- Comprensió d'informacions relacionades amb continguts de diferents àrees.
- Gaudiment de la lectura de textos reals i adaptats adequats a l'edat.
- Ús dels recursos de la biblioteca d'aula i escola com a font d'informació i plaer.
- Ús de les TIC per a la recerca guiada de la informació en la realització de tasques específiques.

Escriure

- Producció de paraules, expressions i textos relacionats amb situacions de la vida quotidiana.
- Producció de textos (descripcions, diàlegs, narracions, poemes) d'extensió controlada seguint models treballats a l'aula amb una finalitat comunicativa.
- Ús dels recursos TIC per establir contactes amb d'altres persones i comunicar-se en la llengua estrangera i per a la presentació, edició i publicació de textos.

- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions escrites.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Reconeixement i ús de les estructures bàsiques pròpies de la llengua estrangera, prèviament utilitzades.
- Recerca de diferents fonts i models per ajudar-se a la composició de textos propis.
- Selecció de models molt estructurats que permetin accedir a la producció pròpia de textos.
- Utilització de recursos que ajudin a l'aprenentatge de la llengua com la memorització, la recitació, l'associació de mots, el reconeixement d'estructures bàsiques.
- Reconeixement i ús de la llengua estrangera com a eina d'aprenentatge, d'accés i organització d'informació i transmissió de coneixements.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre una llengua estrangera i valoració del treball cooperatiu.

Llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i primera llengua estrangera(anglès)

- Valoració del coneixement de llengües per a la comunicació i per a millorar la comprensió dels altres i del món i per a valorar la pròpia llengua i cultura.
- Valoració de la llengua i cultura catalanes, a partir del coneixement i valoració d'altres llengües i cultures.
- Valoració positiva de la varietat lingüística existent en el context social i escolar.
- Consciència de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural.
- Actitud crítica davant missatges discriminatoris i estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i respectuosos amb les diferències.
- Coneixement del fet que hi ha llengües que es parlen a molts països i del fet que hi ha països on es parlen moltes llengües.
- Identificació de les semblances i diferències entre el català i castellà com a llengües romàniques en camps lèxics concrets i en contes, dites o cançons...
- Identificació de paraules que s'assemblen en altres llengües..

- Coneixement d'algunes semblances i diferències en els costums quotidians i en les formes bàsiques de relació social als països on es parla la llengua estrangera i el nostre.
- Reconèixer els mots de les llengües estrangeres treballades a l'escola que hi ha al català i el castellà i en altres llengües.
- Reconeixement i aprenentatge de formes bàsiques de relació social en una nova llengua estrangera.
- Ús de la llengua estrangera per expressar i manifestar sentiments i afeccions.
- Valoració positiva de les diferents activitats culturals i lingüístiques del centre i altres llocs en què s'utilitza la llengua estrangera i participació activa en elles.
- Actitud positiva i de confiança davant de l'aprenentatge de llengües estrangeres.

MATEMÀTIQUES

Numeració i càlcul

- Ús i comprensió de les fraccions i dels decimals per mesurar quantitats continues en contextos significatius.
- Reconeixement i ús de les relacions entre fraccions, decimals i percentatges en casos senzills (0,5, 1/2, 50%; 0,25, 1/4, 25%; 0,1, 1/10, 10%).
- Lectura i escriptura dels nombres fins als **milions**.
- Ús de diferents llenguatges (verbal, gràfic, simbòlic...) per representar els nombres.
- Ús i contrast de diferents models per representar les relacions entre decimals, fraccions i percentatges.
- Reconeixement i cerca de fraccions equivalents seguint camins diversos.
- Situació dels nombres decimals, fraccionaris i percentatges sobre la recta numèrica.
- Cerca de característiques dels nombres (primers, compostos, múltiples, divisors).
- Interpretació i representació dels nombres quadrats i cúbics. Representació geomètrica del producte i superfície del rectangle.
- Relació de les mesures de superfície i de volum amb les potències. Anàlisi de les relacions entre la superfície i el volum d'una figura.
- Interpretació dels nombres negatius en contextos significatius i reals.
- Interpretació dels nombres naturals, decimals i fraccionaris en taules i gràfics. Elaboració de gràfics i taules a partir del comptatge i la mesura.

- Comprensió i ús dels diferents significats de les operacions amb nombres decimals. Multiplicació i divisió per nombres positius inferiors a 1.
- Comprensió i ús de la suma i la resta de fraccions mitjançant representacions gràfiques i aritmètiques.
- Reconeixement de la relació entre elevar al quadrat i trobar la superfície d'un quadrat.
- Exploració i comprensió de propietats de les operacions.
- Desenvolupament d'estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccionaris i decimals.
- Ús de les propietats de les operacions i de les relacions entre elles per agilitar el càlcul mental.
- Relació de les taules de doble entrada i els diagrames en arbre amb la multiplicació.
- Realització d'operacions amb nombres decimals que tinguin sentit (i amb un nombre reduït de xifres) emprant els algorismes de la suma, la resta, la multiplicació i la divisió (amb decimals només al dividend). Percentatge d'una quantitat.
- Ús de les TIC i calculadores per desenvolupar el càlcul i per explorar els nombres i les operacions.

Relacions i canvis

- Seguiment de sèries numèriques, geomètriques i descoberta del patró.
- Creació de sèries numèriques i geomètriques. Cerca de propietats.
- Utilització i elaboració de gràfics i de taules per analitzar constants i canvis.
- Interpretació i expressió de funcions lineals conegudes (creixement, temperatura...).
- Anàlisi dels canvis en el perímetre en figures que mantenen l'àrea constant.
- Modelització i contrast de situacions-problema mitjançant gràfics (fletxes, taules de doble entrada, diagrames d'arbre) i frases matemàtiques.

Espai i forma

- Descripció amb precisió i vocabulari adequat, classificació i comprensió de les relacions entre diferents figures de dues i tres dimensions, utilitzant les propietats que les defineixen.
- Creació de figures tridimensionals utilitzant materials físics i recursos TIC.
- Interpretació i elaboració de definicions segons les propietats d'algunes figures.

- Representació de figures geomètriques sobre eixos de coordenades: polígons regulars, paral·lelograms. Anàlisi i interpretació gràfica de les seves propietats.
- Utilització d'escala sobre mapes per calcular distàncies reals.
- Localització de punts, creació de camins i determinació de la distància entre punts situats en un sistema de coordenades.
- Ús del raonament espacial en la utilització de mapes, la planificació d'itineraris i el disseny de plànols, en suports físics i virtuals.
- Obtenció d'imatges de figures geomètriques utilitzant superfícies reflectores, recursos TIC i altres materials.
- Reconeixement i construcció d'angles a partir de girs.
- Representació geomètrica dels nombres: quadrats, cúbics, compostos, primers. Representació geomètrica del producte i superfície del quadrat i rectangle.
- Representació sobre paper de figures geomètriques amb propietats fixades, com les longituds dels costats o les mesures dels angles.
- Ús del compàs, el transportador d'angles i dels recursos TIC per ampliar la capacitat de raonament espacial.
- Representació i resolució de problemes geomètrics que compreguin nocions de fraccions, d'àrea i de mesura.

Mesura

- Reconeixement de les magnituds de capacitat, volum, àrea, amplitud d'angles.
- Comparació i ordenació de mesures de volum, àrea i amplitud d'angles. Selecció i ús de les unitats adequades per mesurar-les.
- Comprensió i ús del sistema internacional de mesura i de les unitats de temps.
- Ús dels nombres decimals i fraccionaris en l'aproximació de la mesura.
- Lectura d'escala i de taules de mesura en contextos reals.
- Anticipació i interpretació de l'error d'una mesura.
- Selecció amb criteri dels instruments i les tècniques apropiades per trobar la longitud, l'àrea, el volum i l'amplitud dels angles amb la precisió adequades.
- Ús del transportador d'angles.
- Disseny d'escala i d'interval de mesura per interpretar dades.
- Descripció acurada, oral i escrita, del procés de mesura realitzat.
- Determinació de les àrees del rectangle, el quadrat i el triangle.
- Determinació del volum del cub.
- Anàlisi de les relacions entre la superfície i el volum d'una figura.

- Interpretació de la fórmula de l'àrea del cercle i del perímetre de la circumferència.

Estadística i atzar

- Formulació de preguntes i dissenys d'experiments o enquestes per recollir dades i poder comparar característiques en una mateixa població.
- Ús de la numeració i la geometria per recollir, descriure i interpretar dades.
- Utilització de dades recollides per altres o generades a partir de simulacions (Internet, premsa escrita...).
- Obtenció de la freqüència absoluta en un conjunt de dades no superior a 50.
- Utilització, amb recursos TIC i sense, de freqüències, diagrames de barres i histogrames per a representar les dades obtingudes.
- Relació de les taules de doble entrada i els diagrames en arbre amb la multiplicació.
- Coneixement i utilització de la mitjana aritmètica i ús de la mediana i la moda en un conjunt de dades no superior a 50.
- Utilització de la calculadora i de recursos TIC per elaborar taules de valors i calcular la mediana, la mitjana aritmètica i la moda. Aplicació a la resolució de problemes.
- Utilització de diagrames de punts per analitzar la relació entre dues característiques en poblacions diferents. Aplicació a la resolució de problemes.
- Entendre que hi ha maneres de saber el grau de certesa dels resultats estadístics.
- Descripció oral i escrita d'una situació a partir de l'anàlisi de les dades.
- Comprensió i utilització de la terminologia probabilística apropiada per descriure successos complementaris i mútuament excloents.
- Realització de prediccions i discussió si els resultats obtinguts concorden o no amb les prediccions.
- Ús dels recursos TIC per treballar amb mostres grans. Aplicació a la resolució de problemes.

CONEIXEMENT DEL MEDI: NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

L'entorn i la seva conservació

- Identificació de la Terra com a planeta que forma part del sistema solar.
- Lectura i interpretació de dades del temps atmosfèric en diferents representacions.

- Reconeixement d'algunes característiques del clima de l'entorn, en relació amb les varietats climàtiques de Catalunya, i comparació amb altres climes.
- Identificació i localització de les principals unitats de relleu de Catalunya, d'Espanya i del món.
- Utilització i interpretació de diferents representacions cartogràfiques (plànols, fotos aèries, croquis), en diferents suports, per localitzar elements importants del medi físic. Realització de croquis d'espais propers.
- Anàlisi dels elements naturals i antròpics que influeixen en la configuració del paisatge. Identificació d'alguns riscos ambientals.
- Valoració d'actuacions que contribueixen a la protecció del medi.
- Realització d'un treball d'investigació a partir de problemes rellevants de l'entorn, mitjançant el treball cooperatiu i a partir de l'experimentació i l'ús de diferents fonts d'informació. Argumentació oral i escrita de les propostes de solució.

El món dels éssers vius

- Observació i descripció d'alguns éssers vius i de la seva interacció amb el medi. Identificació de la relació entre funcions vitals i estructura d'alguns animals, plantes i fongs.
- Identificació i ús de criteris per a l'observació científica d'éssers vius. Ús de claus i guies per a la determinació d'organismes.
- Reconeixement dels microorganismes com a altres formes de vida i valoració de la seva intervenció en alguns processos quotidians.
- Ús del microscopi per a l'observació d'alguns microorganismes. Ús de dispositius TIC per a l'emmagatzematge i tractament de les observacions.
- Cerca i contrast d'informació en diferents suports sobre éssers vius i condicions de vida. Comunicació de les informacions obtingudes utilitzant diferents llenguatges.

Les persones i la salut

- Identificació dels aparells i sistemes que possibiliten la realització de les funcions dels cos humà.
- Identificació de les funcions de reproducció i relació en els éssers humans i dels òrgans, aparells i sistemes que hi intervenen.
- Reconeixement de la dimensió afectiva de la sexualitat.
- Valoració positiva dels hàbits d'higiene i dels estils de vida saludables.

- Identificació dels canvis que comporta el creixement en el desenvolupament físic, personal i relacional.
- Valoració crítica dels comportaments individuals que afecten la salut dels altres i la pròpia. Riscos del consum de tabac i alcohol.
- Expressió raonada de les valoracions pròpies i contrast amb les valoracions dels altres sobre decisions que afavoreixen un comportament responsable i saludable.
- Caracterització d'actuacions de primers auxilis per ajudar-se i ajudar els altres.

Persones cultures i societats

- Identificació dels trets principals de l'organització territorial de Catalunya, Espanya i Europa. Aproximació al coneixement de les institucions democràtiques, valorant el paper de les administracions en la garantia dels serveis públics.
- Observació, identificació i descripció d'alguns trets demogràfics, econòmics i culturals de la societat catalana i espanyola.
- Reconeixement i valoració de la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.
- Reconeixement d'alguns trets de l'espai geogràfic mundial i anàlisi d'aspectes relatius als moviments migratoris i la globalització.
- Reconeixement de la diversitat d'opinions i de l'ús de diferents canals per a l'intercanvi d'opinions i difusió d'informacions.
- Valoració dels drets i deures ciutadans i del paper individual i col·lectiu en la construcció d'un món més just i equitatiu.
- Desenvolupant de sentiments d'empatia i respecte amb els altres.
- Anàlisi crítica de la influència de la publicitat sobre els hàbits de consum.

Canvis i continuïtats en el temps

- Comprensió del temps cronològic i ús de representacions gràfiques per situar fets i etapes de l'evolució històrica.
- Ús de diferents fonts històriques per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Anàlisi de problemes socials rellevants, comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.
- Valoració de la pròpia història personal i col·lectiva per a la comprensió del passat i del present i la construcció del futur.
- Anàlisi de l'evolució d'algun element patrimonial de l'entorn proper, a partir del treball cooperatiu i comunicació de la informació per mitjà dels recursos de les TIC.

- Anàlisi del paper de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història al llarg del temps.

Matèria i energia

- Mesura i comparació de masses i volums de materials diversos. Experimentació de la flotabilitat dels materials en l'aigua.
- Identificació de les propietats dels diferents materials d'una mescla relacionant-les amb l'ús de diferents tècniques de separació de substàncies: imantació, filtració, decantació, evaporació i destil·lació. Experimentació de les propietats de l'aigua com a dissolvent.
- Observació de canvis químics en relació amb fenòmens quotidians: combustions, oxidacions i fermentació. Aplicació a la prevenció del foc i obtenció de compost.
- Identificació dels diferents instruments objectes d'ús habitual al laboratori i coneixement i aplicació de les normes d'ús i seguretat en el laboratori.
- Anàlisi dels efectes d'una força o diferents forces sobre un objecte. Aplicació a l'estudi de màquines simples que s'utilitzen habitualment a l'escola o a casa.
- Experimentació dels canvis d'estat en l'aigua i la seva reversibilitat. Identificació i relació del cicle natural i humà de l'aigua. Aplicació de l'ús responsable de l'aigua.
- Identificació de les fonts d'energia més utilitzades en la societat i diferenciació entre energies renovables i no renovables.
- Planificació d'experiències per comprovar propietats dels materials i el seu comportament davant la llum, la calor i l'electricitat.

Entorn, tecnologia i societat

- Valoració de l'impacte del desenvolupament tecnològic en les condicions de vida i en el treball.
- Identificació dels components d'un circuit elèctric. Disseny i construcció de circuits elèctrics senzills. Adoptar comportaments que minimitzin els consum elèctric.
- Ús responsable de les TIC. Valoració de la necessitat de controlar el temps destinat a la seva utilització i el seu poder d'addicció.
- Utilització de l'administrador de fitxers. Reconeixement i utilització dels menús per a les funcions del programari bàsic de processador de text, edició gràfica i de presentació amb textos, dibuixos, imatges i audio.
- Utilització d'Internet per a la cerca d'informació (imatge, text i àudio) a través de: cercadors, paraules claus, adreces web. Tractament de la informació.

- Ús del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació amb publicació de documents a Internet.

EDUCACIÓ ARTÍSTICA

Visual i plàstica

- Indagació sobre les possibilitats comunicatives suggerides per la comunicació audiovisual i la utilització de les TIC i per les possibilitats plàstiques dels materials i les seves qualitats formals en el disseny d'imatges i d'objectes artístics.
- Utilització dels mitjans de comunicació i d'Internet per obtenir informació sobre qüestions relacionades amb l'art i els contextos de producció i exposició artística.
- Valoració del paper de les exposicions, la publicitat, Internet, el cinema, la televisió per informar, fer pensar, persuadir.
- Apreciació de la relació de l'entorn cultural i els aspectes personals dels artistes i de les artistes en la creació d'objectes i imatges.
- Comprensió i comunicació de les maneres de viure, de les ideologies i de les concepcions, a través dels objectes i de les imatges.
- Comunicació de les experiències, pensaments i inquietuds personals que promou l'experiència amb els objectes i les imatges.
- Utilització dels recursos formals del llenguatge audiovisual i de la seva funció expressiva i estètica (enquadrament, planificació, punt de vista, il·luminació).
- Discriminació de materials, colors, formes, volums, línies, contorn, textures, grandària, llum, moviment, bidimensionalitat i tridimensionalitat, establiment de relacions entre les qualitats perceptibles i el què pretenen les imatges i els objectes (informar, fer pensar, convèncer, persuadir).
- Apreciació d'algunes característiques (formals, materials i tecnològiques) en la creació d'objectes i d'imatges que han canviat o es mantenen al llarg del temps.
- Percepció que a través de la implicació, de la resolució de problemes i de la constància s'arriba a la satisfacció en la comprensió, interpretació i creació artística.
- Construcció i caracterització de personatges, recreació d'espais imaginats, creació d'estructures, maquetes, decorats i exposicions.
- Creació de missatges visuals mitjançant materials plàstics i tecnologies de la comunicació (imatge digital, vídeo, fotografia, instal·lació) per a la composició d'objectes i imatges, atenent l'equilibri, el moviment, la utilització de diferents punts

de vista, el pla (general, mig, de detall), el format (vertical, horitzontal, rodó) i la finalitat (informar, persuadir).

- Reutilització d'objectes i imatges de l'entorn amb la finalitat d'explicar visualment experiències, desitjos, i valoracions crítiques de l'entorn.
- Participació en projectes artístics que interaccionin amb la comunitat.
- Elaboració de produccions artístiques com a resultat de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions, tot preveient els recursos necessaris i les possibilitats dels materials i les tècniques i procediments adequats.
- Incorporació i utilització progressiva de les terminologies pròpies dels llenguatges artístics: pintura, dibuix, escultura, espectacle visual instal·lació, còmic, cartellisme, arquitectura, publicitat, gravat, collage, modelatge, construcció, fotografia, imatge digital, cinema-vídeo.
- Interès per conèixer i valorar el fet artístic propi i dels altres, i les manifestacions artístiques i culturals del nostre entorn.

Música i dansa

- Experimentació de les possibilitats sonores que poden suggerir la utilització de les TIC, la interacció de diferents mitjans i llenguatges artístics, les famílies i les agrupacions instrumentals.
- Recerca de les possibilitats corporals comunicatives per a una millor relació entre les persones. Recerca d'imatges que ens ofereixin tot tipus de moviment: anàlisi i interpretació corporal.
- Utilització dels mitjans de comunicació i d'Internet per obtenir informació sobre audicions, concerts, espectacles musicals, estils musicals i coreogràfics.
- Valoració de l'ús de la música en els mitjans de comunicació i en produccions audiovisuals.
- Comprensió i comunicació de les maneres de viure, de les ideologies i de les concepcions a través del so i del cos.
- Incorporació progressiva de la grafia musical convencional en la lectura, interpretació i creació de partitures. Incorporació i utilització progressiva de la terminologia que s'empra en la pràctica i vivència de la dansa.
- Interès i recerca d'informació sobre compositors, intèrprets, festivals de música i manifestacions musicals, i la dansa: diferents formes de viure-la i entendre-la.

- Apreciació i reconeixement de diferents qualitats del so, de petites formes musicals, d'instruments i formacions instrumentals i vocals en peces musicals.
- Reconeixement i escriptura de ritmes i melodies, emprant la grafia musical convencional, utilització corporal i verbal de la terminologia bàsica de dansa.
- Interpretació, improvisació i creació de cançons, danses i jocs motrius, desenvolupant la tècnica vocal, la dicció, l'afinació, les tècniques instrumentals i corporals i la coordinació tant individual com col·lectiva.
- Pràctica de tècniques bàsiques de moviment i utilització d'estructures sonores en la improvisació i composició coreogràfiques.
- Recerca, utilització i valoració de cançons, interpretacions i danses de l'entorn. Participació en esdeveniments col·lectius (amb música i danses) de la comunitat (escola, barri, ciutat).

EDUCACIÓ FÍSICA

El cos: imatge i percepció

- Reconeixement dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment.
- Domini de la consciència i control del cos en repòs i en moviment.
- Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius de forma equilibrada.
- Execució de moviments amb certa dificultat amb els segments corporals no dominants.
- Adquisició del desenvolupament de l'equilibri estàtic i dinàmic en situacions complexes.
- Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres.
- Incorporació d'elements creatius en els jocs.
- Participació en la pràctica de jocs d'arreu del món.

Habilitats motrius i qualitats físiques bàsiques

- Adquisició d'un control motor i corporal previ a l'acció.
- Execució d'activitats de condicionament físic per millorar les habilitats motrius.
- Valoració individual i col·lectiva del treball des del punt de vista motriu.
- Disposició a participar en activitats diverses, acceptant l'existència de diferències en el nivell de l'habilitat.

Activitat física i salut

- Adquisició dels hàbits de postura i alimentaris saludables i autonomia en la higiene personal.
- Identificació de les pràctiques poc saludables.
- Prevenció de lesions en l'activitat física tot valorant la importància de l'escalfament, la dosificació de l'esforç i la recuperació.
- Utilització de materials i espais, respectant les normes.
- Valoració de l'activitat física per al manteniment i millora de la salut en el present i el futur.

Expressió corporal

- Elaboració, participació i conscienciació de les possibilitats i recursos que ofereix el llenguatge corporal.
- Composició individual i/o col·lectiva de moviments a partir d'estímuls rítmics i musicals
- Participació en l'elaboració de balls i coreografies senzilles.
- Expressió i comunicació de sentiments i emocions individuals i compartides a través del cos, el gest i el moviment.

El joc

- Realització de jocs de diferents modalitats i de dificultat creixent.
- Pràctica d'habilitats bàsiques d'iniciació esportiva en situacions de joc.
- Promoció de l'ús adequat de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació.
- Acceptació i respecte vers les normes, regles i persones que participen en el joc.
- Elaboració i compliment d'un codi de joc net.
- Estimació de l'esforç personal i col·lectiu en els diferents tipus de joc al marge de les preferències i prejudicis.
- Participació en jocs cooperatius i per a la pau.
- Valoració del joc com a mitjà de relació, de divertiment i d'utilització del temps de lleure.
- Participació en la pràctica de jocs d'arreu del món. satisfactori del temps de lleure.